

Första läsningen: **Hes 33:7-9** (*Om du inte varnat den gudlöse, skall jag utkräva av dig vedergällning för hans blod*)

Observera att profeten här får en enbart *varnande* funktion i Gudsfolket, han ska bli moralens *vaktare*, men han ska inte bli *moralpolis*, han har inte resurser att gå omkring i Jerusalems gator och fånga alla som vägrar följa Guds bud. Det går sällan att fysiskt stoppa dem som med öppna ögon vill köra rakt ner i avgrunden. Syndarna som menas här är vuxna, de har sin frihet och väljer själva sin väg (v. 9). Kyrkans profetiska roll i vårt sekulariserade samhälle liknar Hesekiels. Vi kan inte ockupera abortkliniker, drogfabriker eller vapengömmor. Vi kan bara vädja till samvetet och verka för en människovänlig politik. Som kristna är vi alltid **profeter med ansvar**. Gud ger alla en viss tid att omvända sig (jfr 2 Pet 3:9), under den tiden ska du och jag *vädja till* att de gör det. Vi får inte fega ur.

Andra läsningen: **Rom 13:8-10** (*Kärleken är lagen i dess fullhet*)

Stå inte i skuld till någon säger Paulus, innan han utlägger det kristna kärleksbudet (v. 8). Precis innan dessa verser har han förklarat att vi redligen ska betala skatter och respektera den offentliga ordningen. En kristen människa ska göra rätt för sig och försöka hålla sig väl med alla, allra mest med sina medkristna: det ger *frihet*, ett sunt oberoende och ett stort handlingsutrymme. Men *Kristi kärlek* tillhör inte bara dig, den är inte privat. Liksom du har funnit nåd hos Gud ska även du vara *nådig*, framför allt vilja skänka förlåtelse (jfr Matt 18:23-35). Har du överskott, inga skulder på banken? Tur för dig! Men inför många medmänniskor har du en obetald *kärleksskuld*!

Evangelium: **Matt 18:15-20** (*Lyssnar han på dig har du vunnit tillbaka din broder*)

Kapitel 18 hos Matteus handlar om att framföra kritik. Vi får Jesu regler för *correctio fraterna*, broderlig tillrättavisning, ett av *de sju andliga barmhärtighetsverken* (de omtalas i *Katolska kyrkans katekes*, nr 1829; 2447; 1032). Kristen tillrättavisning ska vara en **kärleksgärning** som ska utföras ödmjukt och *för att hjälpa den andre*, inte för att tjata, få rätt, härska eller hämnas. Om någon gör ett allvarligt fel och varken vill höra på din, flera vittnens eller kyrkans, dvs. prästens eller biskopens förmaning, då ska du släppa konflikten och betrakta personen som *en hedning eller en tullindrivare* (v. 17). Jesus bemötte sådana **med kärlek och empati, som man bemöter en patient**. Matteus är den ende evangelist som ger oss dessa föreskrifter från Jesus. Han vet vad han talar om! Han var själv en syndig tullindrivare då han mötte blicken hos Jesus, barmhärtighetens *läkare* (Matt 9:9-13).

Första läsningen: **Kol 1:24-2:3** (*Jag förkunnar den hemlighet som har varit fördold i alla tider*)

Att sitta i ett antikt romerskt fängelse med en möjlig dödsdom framför sig var inget nöje, och det var det absolut inte heller för Paulus. Men tanken på att han gjorde det för kyrkans, för läsarnas, för vår skull, gladdde hans själ. Det var en bekräftelse på hans gemenskap med Kristus i liv och död. *Vad som ännu fattas i Kristi lidanden, det lider jag i mitt eget kött, för hans kropp, som är kyrkan* (v. 24). Det var inte Paulus som korsfästes för oss (1 Kor 1:13), men Paulus i järnbojor vet att hans plågor blir till nytta för kyrkans medlemmar. Hur? Genom att kyrkan är en enda kropp, med Kristus som sitt huvud (jfr 1 Kor 12:12-27). Gör en del av kroppen något som behagar Gud, så blir det alla kroppsdelarnas gemensamma egendom. I *de heligas samfund* som vi bekänner oss till i trosbekännelsen är allt gemensamt, också det förtjänstfulla. Därför uppoffrar vi katoliker våra lidanden i förening med Jesu korsoffer, som botgöring för oss själva eller för avlidna. *Att lida i andras ställe* är just vad Jesus gjorde, och alla helgon följer honom, *de som kommer ur det stora lidandet* (Upp 7:14), martyrerna och bekännarna. Paulus ber oss i Rom 12:1 att – som han skriver – *frambära oss själva* (ordagrant: våra kroppar) *som ett levande och heligt offer som behagar Gud*. Så bar han själv i sin kropp *Jesu död* (jfr 2 Kor 4:10-11). Den yttersta kärleken är att *bli lik Jesus i en död som hans* (Fil 3:10; Joh 15:13). Paulus påstår inte att något ”fattas” i Jesu frälsningsverk. Men precis som Jesus tog emot stöd av Simon från Kyrene (Mark 15:21) för att bära korset, så låter han oss, sina händer och fötter på jorden i dag, vara med och genomborras för *att låta Guds ord nå sin fullbordan* (v. 25).

Evangelium: **Luk 6:6-11** (*De ville se om han skulle bota någon på sabbaten*)

Innan vi snabbt dömer ut de skriftlärda och fariseerna i denna text kan vi fundera över om vi inte själva ignorerar mänsklig nöd! Vi har utmärkta argument för att inte hjälpa: ”Den här mannen är inte döende – det är knappast frågan om *att rädda liv eller att utsläcka liv* (v. 9). Det där kan mycket väl vänta tills i morgon och behöver inte störa vilodagens frid!” Men vi är hycklare: om vi själva eller vår egendom behöver något, då ordnar vi det även på vilodagen (Matt 12:11-12).

Jesu fråga till sina motståndare är vad Gud har tänkt sig med vilodagen. Vad är dess syfte? Men de är här för att spionera och leta fel hos Jesus och har ingen lust att agera i hans dialogpredikan. De säger inget men tänker säkert: ”Vilken provocerande dum fråga. Sabbaten är till för att respekteras! *Gott* är att göra så. *Ont* är att bryta mot budet genom att arbeta, även om det rör sig om en läkares arbete! Det vet Jesus och det behöver han inte fråga oss om. Han gör narr av både oss och Guds lagar för Israel!” Deras förhärdelse är stum. Den kan bara hata. Då ger Jesus själv svaret. En enkel gest: Jesus sätter den sjuke i allas centrum, en hand räcks bedjande ut mot Jesus som en stilla trosbekännelse, handen rör på sig och är frisk. Motståndarna blir rasande och börja lägga planer mot Jesus. Det får man tydligen göra på sabbaten!

Min fader verkar ännu i denna stund, och därför verkar också jag (Joh 5:17).

TISDAGEN I 23 VECKAN ”UNDER ÅRET”

Första läsningen: **Kol 2:6-15** (*Gud har gjort er levande tillsammans med Kristus*)

Paulus framhåller *korsets vishet* (jfr 1 Kor 1:18 - 2:16), inga andra läror kan frälsa från vårt *skuldebrev*. Bara Jesus kunde det. Skulden är nu **spikad på korset** (v. 14).

Evangelium: **Luk 6:12-19** (*Jesus bad natten igenom och valde ut sina tolv apostlar*)

En ny etapp i Jesu strategi. Det går inte att komma tillrätta med de religiösa ledarna, Guds folk ska återuppbyggas från grunden. Patriarken Jakob, som också hette *Israel* (1 Mos 32:28), var fader till de tolv stammarna som först utgjorde detta folk. Det nya Israel ska också byggas på tolv män. Men vilka? Inför det viktiga beslutet drar sig Jesus undan. Hans bön är mycket personlig (Jesus ber nästan alltid ensam), ja inget kan ersätta den personliga bönen där vi själva står inför Gud. De utvalda apostlarna listas i v. 14-16, Petrus först och Judas sist, som vanligt. Den andre Judas (den gode) bör vara bror till aposteln Jakob den yngre, ordet ”son” i v. 16 kan också läses som ”bror”. Matteus och Markus kallar honom för Taddaios (för att skilja honom från förrädaren Judas?) – det var vanligt att ha både ett judiskt och ett grekiskt namn (som t.ex. Saul/Paulus). Den nya organisationen välkomnar folk överallt ifrån. Nyfikna kommer ända från Tyrus och Sidon (utanför Palestina, v. 17).

Var inte rädd ... Jag har gett dig ditt namn, du är min (Jes 43:1).

ONSDAGEN I 23 VECKAN ”UNDER ÅRET”

Första läsningen: **Kol 3:1-11** (*Ni har dött med Kristus: döda därför det jordiska hos er*)

Är du svensk? Möjligen, men du är först och främst *kristen*. I urkyrkans gemenskaper var det likgiltigt vad man var, slavar var som fria (v. 11; jfr Filem). Vi lever redan nu osynligt hos Gud (v. 3). Lika bra att *dö bort* från allt som försvårar detta liv (v. 5-9).

Evangelium: **Luk 6:20-26** (*Saliga ni som är fattiga, ve er ni som är rika*)

Här börjar ett tal som motsvarar Matteus *bergspredikan* (Matt kap. 5-7). Hos Lukas äger det rum vid foten av det berg som Jesus har bett på under natten (se läsningen i går). Det finns inga sakliga motsatser mellan Lukas korta och Matteus långa version. Det går inte att avgöra om Matteus har lagt till något eller om Lukas har förkortat något i en ”ursprunglig” version. Lukas fyra saligprisningar lämnar inga tvivel om *vem* de folkmassor är som uppsöker Jesus: det är de fattiga, hungrande, sörjande och utstötta från

alla håll. Men stämningen på slätten är säkert god. Jesus uppmanar faktiskt till *dans* (v. 23). Allt ska vändas upp och ner, lovar Jesus de hoppfulla massorna. Samma omvälvning proklamerade hans moder (Luk 1:52). De rika som retoriskt anropas (*varnas*) i v. 24-26 (jfr Jak 2:5-7; 5:1-5) är knappast närvarande. Några sådana läser kanske Lukas rader just nu. Det är Jesu blick vi möter. Stäng boken, låtsas som inget – och mist din själ!

Inte ens i den mörkaste dal fruktar jag något ont, ty du är med mig (Ps 23:4).

TORSDAGEN I 23 VECKAN ”UNDER ÅRET”

Första läsningen: **Kol 3:12-17** (*Ni skall ha kärleken, det band som ger fullkomlighet*)

Du som är kristen är **en präst som ska förrätta en andlig gudstjänst** (Rom 12:1; *Katolska kyrkans katekes*, nr. 1546). I din sakristia (prästens omklädningsrum) hänger liturgiska dräkter i vackra färger. Vilka ska du ta på dig? Först klär du dig i *innerlig medkänsla, ödmjukhet, mildhet och tålmod*. Sedan i en mantel av *överseende och förlåtelse*. Du binder ihop dräkten med ett bälte, *kärleken, fullkomlighetens band*. Så träder du ut i kyrkan, tacksam i hjärtat, med Kristi ord och hymner på dina läppar.

Evangelium: **Luk 6:27-38** (*Var barmhärtiga, så som er fader är barmhärtig*)

Här får ett nytt folk en ny lag. Budet att älska sina fiender är redan antytt i Gamla testamentet (2 Mos 23:2-9; jfr Ords 24:17; 25:21) men framförs här med helt ny emfas. Jesu kärleksbudskap är gränslöst, han vill inte ens skydda sig mot utnyttjande. Den som mister både manteln och skjortan står naken kvar! (v. 29). Helgon som Franciskus av Assisi och Johannes av Kety (Kraków) levde upp till det, men är detta inte långt mer än *den gyllene regeln* (v. 31) kräver? Jublar de förtryckta massorna när Jesus säger att de ska besvara misshandel och rofferi med godhet? Att de ska låna ut till de ännu fattigare som inte kan betala tillbaka? Gud är *god mot de otacksamma och onda* (v. 35; jfr Hos 11:9; Ps 103:8 f; Mik 7:18-19). Jesus vill säga: *bli som Gud!* Vi ser framför oss hur alla blir undrande tysta. Ett allvar sänker sig över slätten. Vilka fiender ska vi älska? Lukas texter nämner ofta *samarierna* som alla såg ner på (Luk 9:51-56; 10:25-37; 17:11-17; Apg 8:4-25). Han betonar även att kärlek är att *dela ägodelar med utsatta* (t.ex. i Luk 6:35).

OBS: Jesus vill inte ta *rättvisan* ifrån oss. En kvinna som misshandlas av sin man ska inte vända andra kinden till. Rövare ska inte få härja fritt. Vi ska inte tolerera skottlossningar på våra gator. Men ondskans kretslopp ska brytas och det gör man inte genom mer ondska. Jesus vill se ett nytt konstruktivt sätt att ta hand om konflikter och brott där man inte vill förintä motparten. Man måste *bli god* för att kunna *göra gott*. Sluta döma och fördöma: alla har en bakgrund och kan förvandlas till bättre människor. Inse hur vi alla lever av förlåtelse. Jesu bud är djupt *förnuftiga*. Rättvisan i all ära, men när allt kommer omkring finns inga alternativ till den kärleksfulla grundinställningen som måste vara

utgångspunkt. Det hade kunnat vara vi som drabbades av brott, men vi hade även kunnat vara förövarna!

Han handlar inte mot oss som vi förtjänat... ger oss inte våra synders lön (Ps 103:10).

FREDAGEN I 23 VECKAN ”UNDER ÅRET”

Första läsningen: **1 Tim 1:1-2, 12-14** (*Jag var en hädare men mötte förbarmande*)

Fram tills tisdag i nästa vecka läser vi ur Paulus första brev till sin nära medarbetare Timotheos. Detta och det andra brevet skrivs väl från fängelset i Rom. Det kan vara de två allra sista breven av Paulus hand. Paulus ser tillbaka. Som ung var han den hänsynslöse kyrkoförföljaren, *Saulus*, i grunden en *hädare* (v. 13), dvs. blasfemisk, ty att förakta Jesus är att förakta Gud. Messias är verkligen Gud. Det är nu självklart för honom (jfr Rom 9:5; 2 Thess 1:12; Tit 2:13).

Evangelium: **Luk 6:39-42** (*Kan väl en blind leda en blind?*)

Övermod är ett tacksamt ämne för komik. En blind tror han är världsbäst guide och trillar i ett hål. En elev tror han är duktigare än sin lärare – hur blir den lektionen? En omtänksam läkare vill ta bort en träflisa som flugit in i ett öga vid en arbetsolycka, men se upp – vad groteskt! – doktorn står själv där med *en bjälke* i ögat! Det här är pedagogiskt teater i ren form. Jesu undervisning väckte säkert både tårar och skratt.

Inget skoj utan allvar. Det gäller att vara *seende i andlig bemärkelse* om man vill vara andlig vägledare. Jesus syftar på de religiösa ledarna som nu redan har avvisat honom (jfr de ”blinda” skriftlärdar och fariseer i Matt 15:14; 23:16-19). För att se sig själv rätt måste man släppa illusioner. Det kostar. Lukas tolkar antagligen bjälken i ögat som *egoistiskt klängande vid rikedom*. Jag uppfattar t.ex. mina materiella privilegier som ett mindre moraliskt problem, men jag är bra på att förstora upp andras småsynder. En grotesk blindhet! *Nej, lär dig att avstå från det du har innan du gör dig till lärare i Guds vilja!* (jfr Luk 5:11; 14:33; 18:28; Apg 2:41-47; 4:32-37).

Man måste alltid börja med sig själv. Med lite självironi behöver det inte bli tråkigt.

Förslag till fredagsoffer: be för alla oss som förklarar Bibeln att vi må leva som vi lär.

LÖRDAGEN I 23 VECKAN ”UNDER ÅRET”

Första läsningen: **1 Tim 1:15-17** (*Kristus Jesus har kommit till världen för att rädda syndare*)

Vi är inte alla som Paulus. Han var ett extremfall. Gud omvände honom som i en blixtnedslag mitt i hans razzia mot Jesu kyrka. Hur många kristna liv han hade på sitt samvete från sin tid som förföljaren *Saulus* vet bara Gud (Apg 26:9-10). När han ser sig som *den största syndaren* (v. 15) är det ingen falsk ödmjukhet. Här talar en djup inre smärta men också tacksamhet. Svårt att inte tänka på hymnen: *Amazing grace! / How sweet the sound / That saved a wretch like me! / I once was lost, but now am found, / Was blind, but now I see.* Paulus förstår varför just han valdes ut: för att alla vi andra, du och jag, skulle inse hur stort Kristi tålamod är och så också kunna hoppas på att *vinna evigt liv* (v. 16).

Evangelium: **Luk 6:43-49** (*Varför säger ni "Herre, herre" om ni inte gör som jag säger?*)

Jesus predikar med humor, som vi också såg igår. Föreställ dig en tistel som vill få dig att tro att den minsann har burit fikon. Så kommer de falska kristna att stå inför Gud på domens dag och försöka snacka sig ur sitt elände! Eller en törnbuske som försäkrar dig om att det snart ska växa härliga druvor på dess grenar. De stickande växterna här betyder *människor* som ger falska förhoppningar. Möjligtvis känner folket igen vissa ledande figurer och skrattar gott (Herodes? jfr Matt 11:8). Bilden leder till frågan: vad är viktigast på ett fruktträd? Det inre, roten! Så ska *hjärtat* vara hos Gud. Munnen visar vad som finns inuti människan (v. 45). Det är sant, men trots det finns också alltid en risk för *ytlig entusiasm*: vi ser framför oss vinkande massor, vilkas applåder inte vill ta slut. "Herre, herre!" skallar kören över slätten. Jesus gläds säkert åt det men passar på att också påminna om orden hos profeten Jesaja (Jes 29:13) om folkets läppar som ärar Gud medan deras hjärtan är långt ifrån honom (v. 46). Det finns två vägar (v. 47-47): att gå hem och förändra sitt liv *konkret, i realiteternas värld*, eller att drabbas av Guds dom. Vilken väljer vi?

Bär då sådan frukt som hör till omvändelsen (Matt 3:8).
